

جدا شدن راه ترکیه از اعراب در سوریه

زمانی که رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه با همه حرف‌هایش علیه مسکو نامه رسمی عذرخواهی خود را برای ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه فرستاد خیلی‌ها فهمیدند که آنکارا مجبور به تغییر مواضع خود برای نجات از شرایط بحرانی شده است.

زمانی که رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه با همه حرف‌هایش علیه مسکو نامه رسمی عذرخواهی خود را برای ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه فرستاد خیلی‌ها فهمیدند که آنکارا مجبور به تغییر مواضع خود برای نجات از شرایط بحرانی شده است.

اکنون پس از گذشت حدود دو هفته از فرستادن آن نامه، گزارش‌ها نشان می‌دهد که مقام‌های ترکیه درباره کنار رفتن بشار اسد از قدرت هم راهشان را از کشورهای عربی جدا کرده‌اند و دیگر پافشاری گذشته را درباره تغییر رژیم در سوریه ندارند. درحالی‌که پیش از این مقام‌های ترکیه موضعی سرسختانه در همراهی با محور عربستان و قطر درباره برکناری بشار اسد از قدرت داشتند اکنون روزنامه الشرق الاوسط به نقل از منابع موثق در وزارت امور خارجه ترکیه گزارش داده که آنکارا قصد دارد تا با باقی ماندن بشار اسد برای یک مرحله موقت کوتاه که از شش‌ماه فراتر نمی‌رود، موافقت کند و این کار را با توافق با قدرت‌های بین‌المللی و در راس آنها روسیه و آمریکا انجام می‌دهد.

مقام‌های ترکیه پیش از این همواره اصرار داشتند که برکناری فوری بشار اسد از قدرت مسئله‌ای لازم و حتمی است. اکنون اما گذشت 5 سال از ناآرامی‌های سوریه و نرسیدن آنکارا به هدفش، منافع ملی این کشور را تحت‌تأثیر قرار داده است. منابع آگاه اعلام کرده‌اند که این تغییر موضع جدی ترکیه علاوه بر این به‌خاطر احساس خطر از پیشرویی‌های اخیر نیروهای کرد و احتمال تشکیل کشور یا منطقه خودمختار کردها در منطقه مرزی ترکیه و سوریه است.

به گفته این منابع ترکیه قصد دارد تا در دوره شش ماهه احتمالی مسئله کردها را با کنار گذاشتن سوریه به سرانجام برساند. ترکیه طی هفته‌ها و روزهای گذشته حملات گسترده‌ای علیه مواضع نیروهای کرد داشته است. ناامنی‌ها و حملات در این کشور اما به شدت افزایش پیدا کرده و حتی فرودگاه بین‌المللی استانبول هم شاهد حمله‌ای کم‌سابقه بود. این منابع مدعی شدند که روسیه خودش به ماندن اسد تا ابد پایبند نخواهد بود، اما تلاش می‌کند که منافع خود در سوریه را تضمین کند که می‌تواند بر سر آن با قدرت‌های بین‌المللی توافق کند.

مذاکرات روسیه و آمریکا درباره سوریه

تغییر موضع ترکیه در حالی صورت گرفته که مقام‌های واشنگتن هم در حال افزایش همکاری‌های خود با روسیه هستند. گزارش‌های اخیر نشان می‌دهد که بارک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا تلاش دارد تا پیش از پایان دوران ریاست‌جمهوری خود به هر شکلی مسئله گروه‌های تروریستی جبهه النصره و داعش را در سوریه و عراق حل و فصل کند. به همین‌خاطر او به روسیه پیشنهاد داده که از حملات به گروه‌هایی که واشنگتن آنها را میانه‌رو می‌خواند دست‌بردارد و در مقابل آمریکا به مسکو جهت بهبود حمله به گروه‌های تروریستی در سوریه کمک کند. این در حالی است که روز گذشته بار دیگر گروه‌های تروریستی آتش‌بس اعلام شده در سوریه را نقض کرده و با شلیک راکت‌ها به حلب جان ۳۴ نفر را گرفته و بیش از ۱۴۰ نفر را زخمی کردند.

اوباما و پوتین چهارشنبه هفته گذشته تماسی تلفنی داشتند که دو روایت از آن مطرح شده است. کرم‌لین با اشاره به توافق دو طرف برای افزایش همکاری‌های نظامی در سوریه اعلام کرده که پوتین در این تماس از اوباما خواسته است تا برای تفکیک مخالفان میانه‌رو از گروه تروریستی جبهه النصره همکاری لازم صورت بگیرد. کاخ سفید هم اعلام کرده که اوباما از روسیه خواسته دمشق را در راستای احترام به توافقنامه آتش‌بس و خودداری از حملات هوایی به پایگاه‌های مخالفان میانه‌رو تحت فشار قرار دهد. مقام‌های فرانسوی اما اعتقاد دارند که دولت آمریکا پرونده سوریه را به مسکو تحویل داده است و مذاکرات درباره موارد مورد اختلاف دو طرف به وسیله جان کری و سرگئی لاوروف، وزرای امور خارجه آمریکا و روسیه صورت می‌گیرد.

با سوق پیدا کردن توافق‌ها به سمت باقی‌ماندن بشار اسد در دولت انتقالی و برگزاری انتخابات پس از این دوره گزارش‌ها از سفر هیأت امنیتی ایتالیایی به ریاست رئیس سازمان اطلاعات خارجی این کشور به دمشق و بررسی عادی‌سازی روابط دیپلماتیک میان ایتالیا و سوریه و نیز لغو تحریم‌های اروپا خبر می‌دهد؛ مسئله‌ای که نشانه جدیدی از عادی‌سازی شرایط برای سوریه به حساب می‌آید.